

Akademia
Nauk Społecznych
i Medycznych
w Lublinie

Akademia Nauk Stosowanych

ZASADY DYPLOMOWANIA

Wydział Nauk Społecznych

Studia pierwszego stopnia

Zasady dyplomowania na kierunkach Wydziału Nauk Społecznych– studia licencjackie

§1. Postanowienia ogólne

1. Warunkiem uzyskania odpowiednio kwalifikacji pierwszego stopnia dla studiów na kierunkach Wydziału Nauk Społecznych, jest osiągnięcie wszystkich założonych w programie kształcenia efektów uczenia się, zdanie wszystkich egzaminów i odbycie praktyk, napisanie i złożenie pracy dyplomowej indywidualnej lub pracy projektowej zaakceptowanej przez promotora (mentora) i pozytywnie ocenionej przez recenzenta oraz zdanie egzaminu dyplomowego.
2. Podstawę organizacji dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego stanowią przepisy Regulaminu Studiów Akademii Nauk Społecznych i Medycznych w Lublinie – Akademii Nauk Stosowanych.
3. Zasady dyplomowania odnoszą się do studiów pierwszego stopnia na kierunkach Wydziału Nauk Społecznych, na których przewidziano przygotowanie pracy dyplomowej lub pracę projektową.
4. Zasady organizacji dyplomowania określają:
 - dokonywanie wyboru seminarium dyplomowego,
 - wyznaczenie promotora (mentora) pracy dyplomowej,
 - przygotowanie i zatwierdzanie tematu pracy dyplomowej lub projektu,
 - realizację, złożenie i ocenę pracy dyplomowej lub projektu,
 - przeprowadzenie teoretycznego egzaminu dyplomowego
5. Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania odpowiada Dziekan Wydziału, szczególnie w zakresie oceny kompetencji merytorycznych promotorów prac.

§2. Rodzaje prac dyplomowych

1. W procesie dyplomowania dopuszczalne są dwa rodzaje prac: **indywidualna lub projektowa**.
2. Praca dyplomowa jest sprawdzianem stopnia opanowania wiedzy, umiejętności syntezy wiadomości i zastosowania ich do rozwiązywania konkretnych problemów.
3. Koncepcja pracy powinna wynikać z sylwetki absolwenta, specjalizacji i typu studiów. Praca dyplomowa powinna być opracowaniem użytecznym, podejmującym rozwiązanie konkretnego problemu teoretycznego, praktycznego lub metodologicznego.
4. Absolwent Wydziału Nauk Społecznych Akademii Nauk Społecznych i Medycznych w Lublinie – Akademii Nauk Stosowanych otrzymuje dyplom państwowy ukończenia studiów wyższych, potwierdzający uzyskanie tytułu licencjata.
5. **Praca dyplomowa napisana indywidualnie** przez studenta jest samodzielną pracą, kończąca cykl dydaktyczny. W pracy dyplomowej student powinien wykorzystać wiedzę zdobytą w toku studiów. W czasie wykonywania pracy dyplomowej student może uczestniczyć w procesie naukowym i dydaktycznym Wydziału, prowadząc prace badawcze pod kierunkiem opiekuna pracy dyplomowej.
6. **Praca dyplomowa w formie projektu** jest opracowaniem konkretnego problemu teoretycznego lub praktycznego, przygotowana przez tzw. zespół składający się z 2-3 studentów.

§3. Wybór seminarium i wyznaczenie promotora

1. Propozycje seminarium dyplomowych i promotorów są przedstawiane studentom w terminie określonym przez Dziekana.
2. Student zapisuje się na wybrane seminarium oraz seminarium rezerwowe. Studenci są informowani o wynikach zapisów w ciągu dwóch tygodni od daty dokonania wyboru. Studenci, którzy decydują się na opracowanie projektu w tzw. zespole projektowym, składają dodatkowe oświadczenie zgodnie z przyjętym wzorem.

3. Jeżeli student w wyznaczonym czasie nie zapisze się na żadne seminarium, zostaje wpisany administracyjnie przez Dziekana na listę, na której są wolne miejsca.
4. Pracę dyplomową (lub projekt) student (lub zespół projektowy) wykonuje pod opieką nauczyciela akademickiego, zwanego dalej promotorem.
5. Promotorem może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub co najmniej stopień doktora. Dopuszcza się wprowadzenie promotora pomocniczego (tzw. mentora), który jest praktykiem z co najmniej pięcioletnim doświadczeniem zawodowym na danym kierunku lub specjalności.
6. Promotorów zatwierdza Dziekan Wydziału. Zmiana promotora może nastąpić na wniosek studenta, po akceptacji dotychczasowego i proponowanego promotora.

§4. Seminarium dyplomowe

1. Seminarium dyplomowe stanowi ważny element toku studiów wspomagający tok realizacji pracy dyplomowej lub projektu. Wymiar semestralny i czas trwania seminarium określony jest w planach studiów.
2. Liczebność grupy seminaryjnej nie może przekraczać 15 osób.
3. Celem seminarium jest przygotowanie studenta do samodzielnego napisania pracy dyplomowej lub przygotowania zespołu projektowego do opracowania projektu, jak również pomoc w wyborze literatury przedmiotu, stawianiu tez, konstruowaniu koncepcji badawczej, ilościowej i jakościowej analizie wyników oraz opracowaniu wniosków z badań.
4. Zadaniem promotora jest wspomaganie studenta lub zespołu projektowego w kluczowych momentach przygotowywania pracy lub projektu. Promotor odpowiada za merytoryczną poprawność pracy (lub projektu).
5. Przedmiot i zakres pracy (lub problematyka projektu) oraz cele, jak również sposoby ich osiągnięcia, są ustalane indywidualnie pomiędzy promotorem a dyplomantem (lub zespołem projektowym), w trakcie prowadzonego seminarium dyplomowego. Treści te powinny znaleźć wyraźne odzwierciedlenie we wstępie do pracy.
6. Szczególną uwagę należy zwrócić na wymagania wynikające z prawa autorskiego oraz na poprawność językową i stylistyczną tekstu pracy.
7. W ramach seminarium promotor zobowiązany jest do prowadzenia ze studentami konsultacji metodologicznych.
8. Seminarium w każdym semestrze kończy się zaliczeniem, dokonywanym przez promotora na podstawie oceny postępów w przygotowaniu pracy przez dyplomanta lub projektu przez zespół, uwzględniającej stan zaawansowania prac zgodnie z przyjętym harmonogramem.
9. Promotorzy w ciągu 30 dni od daty uruchomienia seminarium składają Dziekanowi informacje o prowadzonych seminariach zawierające wykaz studentów w nich uczestniczących.

§5. Temat pracy dyplomowej lub temat projektu

1. Temat pracy (lub temat projektu) powinien być konkretny i odnosić się do jasno wyodrębnionego zakresu. Problematyka pracy (projektu) powinna bezpośrednio odnosić się do kierunku studiów.
2. Ustalenie tematu pracy (lub tematu projektu) jest dokonywane wspólnie przez promotora i dyplomanta (lub zespół projektowy) w trakcie pierwszego semestru seminarium dyplomowego. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej (lub projektu) należy brać pod uwagę:
 - kierunek studiów i specjalność,
 - treści i metody kształcenia na danym kierunku;
 - zainteresowania studenta/-ów;
 - zainteresowania naukowe promotora;
 - możliwości przygotowania danej pracy przez studenta/-ów.

3. Tytuł pracy (lub projektu) może zostać - za zgodą promotora - doprecyzowany w ostatecznej wersji pracy dyplomowej.
4. Zmiana tematu pracy dyplomowej (lub projektu) wymaga zgody promotora i akceptacji Dziekana.
5. Praca dyplomowa przygotowana jest indywidualnie, zaś projekt – przygotowany w 2-3 osobowym zespole projektowym.
6. Po zakończeniu procesu wyboru tematu pracy dyplomowej (lub projektu) w danej grupie seminaryjnej, promotor składa Dziekanowi listę tematów prac dyplomowych i/lub listę tematów prac projektowych.
7. Przedłożone tematy prac dyplomowych oraz tematy prac projektowych podlegają zatwierdzeniu podczas posiedzeń Rady Wydziału, a ostatecznie przez Senat ANSiM.

§6. Wymogi merytoryczne stawiane pracy dyplomowej oraz pracy projektowej

1. Temat i treść pracy zarówno tej przygotowanej indywidualnie, jak i zespołowo, muszą być zgodne z kierunkiem studiów i korespondować z sylwetką absolwenta. Praca (lub projekt) musi dotyczyć dokładnie sprecyzowanego problemu, co winno mieć odzwierciedlenie w tytule pracy.
2. Tytuł pracy (lub projektu), tytuły rozdziałów i podrozdziałów powinny odpowiadać zamieszczonym w pracy treściom, umożliwiając pogłębianie poruszanych problemów, doprowadzając w końcowej części pracy do syntezy i uogólnień.
3. Przyjmuje się, że na poziomie studiów pierwszego stopnia praca dyplomowa zarówno indywidualna, jak i projektowa, powinna dotyczyć pogłębionego opisu zjawiska lub procesu, bądź opisu problemu. Możliwe jest również przygotowanie pracy dyplomowej w formie opisu (studium) przypadku lub badań.
4. Szczegółowy zakres pracy ustala promotor z dyplomantem. Student lub zespół projektowy odpowiada za poprawność merytoryczną, redakcyjną, edytorską, językową i stylistyczną pracy. Odpowiedzialny jest również za sposób i uczciwość cytowania oraz za przestrzeganie praw autorskich.
5. Rozmiar pracy dyplomowej lub projektu powinien wynikać z wyczerpującego opracowania tematu. Jako zasadę ogólną należy przyjąć, że objętość części zasadniczej pracy licencjackiej lub projektu powinna wynosić 35–40 stron. Liczba pozycji literatury przedmiotu wykorzystanych w pracy nie powinna być niższa niż 20 pozycji, z czego wskazane jest, aby co najmniej 10% bibliografii stanowiła literatura w języku angielskim.
6. W pracy oraz projekcie konieczne jest zachowanie dbałości o rzetelność badawczą, a w szczególności zachowanie dokładności faktów, obiektywizmu poglądów, definiowania pojęć w oparciu o różne źródła, a także stosowanie przypisów i odnośników do literatury przedmiotu oraz poprawność językową i stylistyczną tekstu.
7. Struktura pracy powinna zawierać następujące elementy.
 - Tytuł pracy
 - Spis treści z numeracją stron.
 - Wstęp, obejmujący krótkie wprowadzenie i uzasadnienie wyboru tematu pracy oraz wskazanie celu, hipotezy pracy i metod badawczych stosowanych w pracy przy weryfikacji hipotezy; a także ukazanie struktury pracy.
 - Rozdział(y) teoretyczne, w których dyplomant powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu analizowanego zagadnienia lub problemu badawczego oraz znajomością literatury przedmiotu.
 - Rozdział(y) empiryczne (jeśli są obecne) zawierające opis przedmiotu badań, występujące problemy badawcze oraz stosowane techniki i narzędzia badawcze oraz analizę wyników badań przeprowadzonych przez dyplomanta.
 - Podsumowanie (zakończenie, wnioski), które powinno stanowić syntezę przedstawionego w pracy problemu badawczego i zawierać końcowe wnioski z wyników badań.
 - Bibliografię – obejmującą wykaz źródeł cytowanych w pracy.

- Spisy tabel, rysunków, itp., o ile wykaz zawiera co najmniej 5 pozycji.
 - Załączniki (o ile występują w pracy).
8. Struktura projektu powinna zawierać następujące elementy.
 - Tytuł projektu
 - Spis treści z numeracją stron.
 - Wstęp, obejmujący krótkie wprowadzenie i uzasadnienie wyboru tematu pracy projektowej oraz wskazanie celu, hipotezy i metod badawczych stosowanych w pracy projektowej przy weryfikacji hipotezy; a także ukazanie struktury pracy.
 - Karta projektu, którą jest deklaracja zakresu projektu oraz harmonogram prac.
 - Analiza rozpatrywanej problematyki na podstawie dokonanego przeglądu literatury.
 - Analiza studiów przypadków związanych z tematyką projektu lub analiza przeprowadzonych badań.
 - Wnioski, które powinny stanowić syntezę przedstawionego w pracy problemu i zawierać końcowe wnioski, rekomendacje, działania wdrożeniowe lub adaptacyjne.
 - Bibliografię – obejmującą wykaz źródeł cytowanych w pracy.
 - Spisy tabel, rysunków, itp., o ile wykaz zawiera co najmniej 5 pozycji.
 - Załączniki (o ile występują w pracy).
 9. Praca indywidualna lub projektowa nie może nosić cech plagiatu. Niedopuszczalne jest zbyt długie cytowanie i nadmierne wykorzystywanie jednego źródła. Nie wolno wykorzystywać cudzych tekstów bez podania źródła.
 10. Każda złożona do obrony praca indywidualna lub projektowa podlega sprawdzeniu antyplagiatowemu (system JSA). Prace dyplomowe niespełniające kryteriów nie mogą być dopuszczone do egzaminu dyplomowego.
 11. Promotor ma prawo nie przyjąć pracy indywidualnej lub projektowej z istotnymi błędami merytorycznymi, formalnymi, gramatycznymi i stylistycznymi. Prawo dyskwalifikacji takich prac przysługuje również recenzentowi i komisji egzaminu dyplomowego.
 12. Student jest zobowiązany do przygotowania 3 egzemplarzy pracy dyplomowej indywidualnej (1 egzemplarz do akt, 1 egzemplarz dla promotora i 1 egzemplarz dla recenzenta), przy czym wszystkie egzemplarze powinny być wydrukowane dwustronnie, za wyjątkiem: strony tytułowej i oświadczenia, które powinny są drukowane jako jednostronne. Wszystkie egzemplarze powinny mieć oprawę miękką.
 13. Zespół projektowy składa następującą liczbę prac: po 1 egzemplarzu indywidualnie każdy członek zespołu – ten egzemplarz jest przeznaczony do akt studenta; 1 egzemplarz dla promotora (od całego zespołu) i 1 egzemplarz dla recenzenta (od całego zespołu). Pozostałe wytyczne odnośnie oprawy oraz wydruku są takie same jak przy pracy dyplomowej indywidualnej.
 14. Praca dyplomowa indywidualna, jak i projektowa musi posiadać adnotację promotora o jej przyjęciu, co oznacza, że potwierdza on, że spełnia wymogi stawiane pracom licencjackim i została przyjęta do obrony.
 15. Prace składane do Dziekanatu muszą zawierać oświadczenie autora lub autorów, że zostały przygotowane samodzielnie lub w formie projektu zespołowego. Z pracą w formie drukowanej składana jest do Dziekanatu wersja elektroniczna na płycie CD w formie pliku WORD lub PDF, w celu umożliwienia sprawdzenia przez system antyplagiatowy. Płyta powinna być opisana: imieniem i nazwiskiem autora lub autorów, numerem albumu lub albumów zespołu oraz tytułem pracy.
 16. Oceny i recenzje prac przygotowuje się wg wzoru. Oceny i recenzje powinny być wnikliwe i nie ograniczać się do opisu pracy dyplomowej, ale zawierać uwagi krytyczne, ocenę przygotowania merytorycznego, warsztatowego i wartości pracy.

§7. Wymogi edytorskie stawiane pracom dyplomowym oraz pracom projektowym

1. Praca powinna mieć formę wydruku komputerowego na papierze formatu A4 i być napisana w edytorze tekstu czcionką: Times New Roman, rozmiar 12 pkt, z zachowaniem interlinii (odstępu pomiędzy wierszami) 1,5. Dopuszczalny jest inny rodzaj czcionki zalecany przez Promotora, przy czym promotor zobowiązany jest zgłosić ten fakt do Dziekana Wydziału.
2. Obowiązuje wyjustowanie tekstu zasadniczego (wyrównanie tekstów obu marginesów).
3. W pracy dyplomowej oraz projekcie stosuje się styl cytowań i tworzenia bibliografii wg systemu harwardzkiego, vancouverskiego lub innego np. przypisy dolne – zgodnie z ustaleniami z promotorem. Sporządza się je czcionkami takimi samymi jak tekst główny z zachowaniem następującej wielkości czcionki: Times New Roman, rozmiar 10 pkt.
4. Marginesy powinny być na każdej stronie jednakowe: lewy 3,5 cm, prawy 2,5 cm, górny i dolny 2,5 cm. Każdy akapit rozpoczyna się wcięciem 1,25.
5. Rozdział i inna część pracy jemu równa (np. wstęp, podsumowanie, bibliografia) powinna rozpoczynać się od nowej strony.
6. Przy przytaczaniu Internetu jako źródła, w przypisie należy podać adres internetowy oraz datę dostępu.
7. Tabele, zestawienia, schematy, wykresy, rysunki, itp. w całym opracowaniu powinny być numerowane i opisywane w sposób jednolity, uzgodniony z promotorem.

§8. Dopuszczenie do egzaminu dyplomowego

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
 - uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów ze wszystkich przedmiotów określonych w planie studiów i programie kształcenia,
 - zaliczenie praktyk,
 - zdobycie odpowiedniej liczby punktów ECTS wymaganej dla danego typu studiów,
 - otrzymanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej (lub projektu) wystawionej przez promotora i recenzenta,
 - spełnienie wymogów określonych w systemie antyplagiatowym,
 - wywiązanie się ze zobowiązań finansowych wobec Uczelni.
2. W przypadku negatywnej oceny pracy (lub projektu) przez recenzenta, Dziekan kieruje pracę (lub projekt) do innego recenzenta i pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny dopuszcza pracę (lub projekt) do obrony. Przy kolejnej ocenie negatywnej student jest zobowiązany do poprawy pracy (lub projektu) lub powtórnego jej przygotowania.
3. Student jest zobowiązany do złożenia pracy dyplomowej (lub projektu) w terminie wyznaczonym przez Dziekana. W okresie między złożeniem pracy a obroną dokonuje się sprawdzenia pracy w systemie antyplagiatowym i przygotowania dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego.
4. Student, który nie złoży pracy dyplomowej w terminie określonym w ust. 3, może wystąpić do Dziekana o przedłużenie terminu jej złożenia.
5. Dziekan skreśla studenta z listy w przypadku nie złożenia w przewidzianym terminie pracy dyplomowej bądź nie złożenia egzaminu dyplomowego. Decyzję o ponownym przyjęciu podejmuje Dziekan, który może zwolnić studenta z egzaminów uzupełniających i ograniczyć jego obowiązki do przygotowania pracy dyplomowej, jeżeli przerwa w nauce nie trwała dłużej niż jeden rok. Dziekan może zezwolić na dokończenie wykonywanej pracy dyplomowej albo na ponowne jej wykonanie pod kierunkiem tego samego promotora.
6. W przypadku prac dyplomowych projektowych cały zespół jest zobowiązany do dokończenia projektu w terminie wyznaczonym przez promotora, zaś w sytuacji kiedy jeden z członków zespołu nie będzie mógł wziąć udziału w egzaminie dyplomowym (wypadek losowy, niezaliczenie

semestru, itp.), student taki może przystąpić do obrony indywidualnie w sesji poprawkowej z tym samym projektem, w którym brał aktywny udział.

7. Przy braku zaangażowania jednego z członków zespołu w przygotowanie projektu, pozostali studenci lub promotor lub sam student mogą złożyć wniosek do Dziekana o zredukowanie składu zespołu, musi to jednak nastąpić nie później niż 3 miesiące przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego ogłoszonym przez Dziekana.

§9. Egzamin dyplomowy

1. W skład Komisji Egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący (Dziekan lub upoważniony przez Dziekana nauczyciel akademicki), promotor i recenzent pracy dyplomowej.
2. Recenzent i termin egzaminu dyplomowego wyznaczany jest przez Dziekana.
3. Decyzję o dopuszczeniu studenta **egzaminu dyplomowego** podejmuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych.
4. **Teoretyczny egzamin dyplomowy** jest egzaminem ustnym i ma charakter niejawnym.
5. Student ma prawo przed egzaminem dyplomowym zapoznać się z ocenami uzyskanymi za pracę dyplomową i ich uzasadnieniem.
6. **Przebieg teoretycznego egzaminu dyplomowego:**
 - a. Dyplomant przedstawia krótką charakterystykę pracy dyplomowej ukazując temat, cel pracy i kluczowe osiągnięcia lub wnioski uzyskane w pracy **w formie prezentacji multimedialnej**; ta część egzaminu polega na ocenie, która jest wpisana do protokołu. W przypadku projektu zespołowego, każdy członek zespołu prezentuje tę część projektu, którą opracowywał, i za to otrzymuje indywidualną ocenę.
 - b. Dyplomant udziela następnie odpowiedzi na co najmniej dwa pytania członków Komisji Egzaminacyjnej, które są losowane z zestawu pytań dotyczących treści kierunkowych.
 - c. Zagadnienia do pytań z treści kierunkowych podawane są do wiadomości studentów na początku ostatniego semestru seminaryjnego.
 - d. Treść pytań zostaje zapisana w protokole egzaminacyjnym. Członkowie Komisji mają prawo do zadawania dodatkowych pytań związanych z tematyką pracy – treść dodatkowych pytań nie jest rejestrowana w protokole egzaminacyjnym.
 - e. Komisja egzaminacyjna, pod nieobecność dyplomanta dokonuje ustalenia:
 - ocen z pracy dyplomowej (lub projektu) wystawionych przez promotora i recenzenta.
 - oceny egzaminu dyplomowego, przy ustaleniu, że każde pytanie zadane podczas egzaminu jest protokołowane i oceniane oddzielnie.
 - ostatecznego wyniku ukończenia studiów.
 - f. Komisja pod nieobecność dyplomanta dokonuje stosownych wpisów do protokołu egzaminu dyplomowego i składa podpisy.
 - g. Na zakończenie egzaminu dyplomowego przewodniczący Komisji informuje dyplomanta o ocenie egzaminu dyplomowego i w przypadku uzyskania oceny pozytywnej o ocenie ukończenia studiów i fakcie uzyskania odpowiedniego tytułu – licencjata.
7. Przy ocenie wyników egzaminu dyplomowego obowiązuje skala ocen liczona jako średnia z ocen poszczególnych odpowiedzi.
 - **bardzo dobry – 5,0**
 - **dobry plus – 4,5**
 - **dobry – 4,0**
 - **dostateczny plus – 3,5**
 - **dostateczny – 3,0**
 - **niedostateczny – 2,0**
8. Ukończenie studiów następuje w dniu złożenia egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym.

9. Ostateczny wynik studiów wpisywany na dyplomie ukończenia studiów wyższych, ustalany jest jako suma następujących składowych:

Studia I i II stopnia:

- 60% średniej arytmetycznej ocen z toku studiów,
- 20% oceny z pracy dyplomowej lub projektu,
- 20% oceny z egzaminu dyplomowego.

Wynik wyrównuje się do pełnej oceny, zgodnie z następującą zasadą:

3,00 do 3,25	dostateczny
powyżej 3,25 do 3,75	dostateczny plus
powyżej 3,75 do 4,25	dobry
powyżej 4,25 do 4,50	dobry plus
powyżej 4,50	bardzo dobry

10. W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub usprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu, Dziekan w porozumieniu z promotorem wyznacza nowy termin egzaminu dyplomowego jako ostateczny; egzamin odbywa się nie wcześniej niż po upływie miesiąca i nie później niż w ciągu trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu.
11. W przypadku niezgłoszenia się na egzamin dyplomowy lub uzyskania z powtórnego egzaminu oceny niedostatecznej, Dziekan wydaje decyzję o zezwoleniu na powtarzanie ostatniego roku studiów lub skreśleniu z listy studentów. Decyzja o przygotowaniu nowej pracy dyplomowej należy do promotora.